

Självständigt arbete (15 hp)

Författare		Program/Kurs
Martin Garström		OP SA 16–19
Handledare		
Fredrik Thisner		Antal ord: 10943
Beteckning	Kurskod	
		1OP415
WAYNE P. HUGHES OCH GEOFFREY TILL – EN TEORIPRÖVANDE FALLSTUDIE PÅ YOM KIPPUR-KRIGET 1973.		
<u>ABSTRACT:</u>		
<p>In the current research, the factors of success and foundational principles of war are vaguely described; this is in spite of their prominent occurrence in military doctrines. There seems to be a lack of empirical evidence underpinning the theories of Wayne P. Hughes (2000) and Geoffrey Till (2014) and also few or none precursor studies that apply these frameworks to the analysis of modern sea battles, which reduces their theoretical validity. This paper aims to address the gap in empirical research in the field by applying the theories of Hughes and Till to a case-study examination of the Yom-Kippur war 1973 and to determine their utility and relevance for analysing modern naval warfare. The findings of the case-study indicate that Hughes' theory in particular can contribute to the theoretical analysis of modern naval warfare since all factors of success were fulfilled. Nine of the eleven factors of Till's theory were identified in the analysis, and these nine are regarded as having high explanatory power. The remaining two factors partly identified in the analysis are regarded as having less relevance as factors of success for modern naval warfare. More empirical studies have to be researched to allow generalization of this papers results.</p>		
<u>Nyckelord:</u>		
Sjökrigföring, Strategi, Taktik, Wayne P Huges, Geoffrey Till		

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	3
1.1 FORSKNINGSÖVERSIKT	4
1.2 PROBLEMFÖRMULERING.....	6
1.3 SYFTE OCH FORSKNINGSFRÅGA.....	7
1.4 AVGRÄNSNINGAR	8
1.5 DISPOSITION.....	8
2 METOD	8
2.1 FORSKNINGSDESIGN, METOD OCH GENOMFÖRANDE.....	9
2.2 MATERIAL.....	11
2.2.1 <i>Empiri och källkritik</i>	11
2.3 FORSKNINGSETISKA ÖVERVÄGANDEN	13
3 TEORI	14
3.1 WAYNE P HUGHES TEORI	14
3.1.1 <i>Människor betyder mest</i>	14
3.1.2 <i>Doktrinen är taktikens lim</i>	15
3.1.3 <i>Taktikkunskap, utvinns genom kunskap om teknologin</i>	16
3.1.4 <i>Huvudsyftet finns på land</i>	16
3.1.5 <i>Ett fartyg är dåraktig att slåss mot fort</i>	17
3.1.6 <i>Skjut effektivt först</i>	17
3.2 GEOFFREY TILLS TEORI	18
3.2.1 <i>Strategisk design</i>	19
3.2.2 <i>Teknologisk överlägsenhet</i>	19
3.2.3 <i>Befäl och ledarskap</i>	20
3.2.4 <i>Organisatorisk effektivitet och logistik</i>	21
3.2.5 <i>Träning</i>	21
3.2.6 <i>Underrättelse</i>	22
3.2.7 <i>Operationer som koncept</i>	23
3.2.8 <i>Stridsanpassning</i>	23
3.2.9 <i>Rörlighet</i>	24
3.2.10 <i>Eldkraft</i>	24
3.2.11 <i>Uthållighet</i>	25
3.3 ANALYSMATRISER.....	27
4 ANALYS OCH RESULTAT	29
4.1 KORT OM FALLET.....	29
4.2 ANALYS	29
4.2.1 <i>Gemensam analys</i>	29
4.2.2 <i>Enskild analys</i>	31
4.3 RESULTAT	33
5 AVSLUTNING	35
5.1 FORSKNINGSFRÅGANS BESVARANDE	35
5.2 DISKUSSION	36
5.2.1 <i>Resultatdiskussion</i>	36
5.2.2 <i>Metoddiskussion</i>	37
5.3 BIDRAG TILL YRKESUTÖVNINGEN	37
5.4 FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING	38
LITTERATUR OCH REFERENSFÖRTECKNING	39
LITTERATURBÖCKER	39
ARTIKLAR OCH ÖVRIGA DOKUMENT	39

1. Inledning

Det kan påstås att *krigföringens grundprinciper* är vad som ses som framgångsfaktorer för striden på taktisk nivå. Hur de utvunnits är oklart, men det kan tänkas skett genom övningar, studier av relevanta fall och andra nationers erfarenheter. En försvarsmakt tillhörande en nation som varit i fred flera hundra år, kan tänkas ha stora utmaningar i att hitta framgångsfaktorer på något annat vis än vad som nämnts ovan. Det kanske är det som är själva kärnan i krigsvetenskapen, att på ett systematiskt och noggrant sätt utvinna framgångsfaktorer med förhoppningen att det skall ge den praktiska utövaren en väl grundad kunskap om den verksamhet denna verkar i.

Att identifiera hur och varför en part går ut som segrare i krig har genom historien studerats av flera tänkare. Särskilt intressant kan det påstås ha varit för de praktiska utövarna, även de kan påstås ha försökt identifiera faktorer som leder till seger. Att definiera krigföringens grundprinciper har således blivit eftersträvansvärt. De resulterade principerna kan enligt Jan Ångström och Jerker Widén ses som en samlad kunskap av flera tänkare.¹ Krigföringens grundprinciper hittas i militära doktriner i försvarsmakter världen över, detta på grund av att hjulet inte ska behöva uppfinnas på nytt.²

Under 1973 skedde två slag med israeliska flottan mot de egyptiska och syriska flottorna. Under slagen vid Latakia och Baltim lyckas Israel förstöra motståndarens fartyg och går ut som segrare i striden.³ Om ramverk för krigföringens grundprinciper och taktiska framgångsfaktorer prövas mot fallen, bör det således stärka ramverkens hypoteser. Vad säger tidigare forskning om krigföringens grundprinciper och framgångsfaktorer?

---

¹ Widén, Jerker och Ångström, Jan. *Militärteorins grunder*. Stockholm: Försvarsmakten, 2005, 119.

² Ibid, 125–126.

³ Rabinovich, Abraham. From "Futuristic Whimsy" to Naval Reality. *The U.S. Naval Institute on Naval Tactics*, Hughes, Wayne P. (red.), 62-75. Annapolis: Naval Institute Press, 2015.

1.1 Forskningsöversikt

I denna del presenteras tidigare forskning om krigföringens grundprinciper, militära doktriner och två teorier om taktisk framgång i sjökrigföring.

Krigföringens grundprinciper

Enligt Ångström och Widén kan inrättandet av krigföringens grundprinciper, ej förklaras ändamålsenligt.⁴ De kortfattade principer de diskuterar kring utgörs av: *övertäckning*, *offensivt handlande*, *tempo* och *initiativ*.⁵ De skriver att det råder brist på empiriska studier för de generellt förklarade principerna, detta medför problematik till det teoretiska och praktiska användandet av dem, samt att deras giltighet således kan ifrågasättas.⁶ De problematiserar även under vilken nivå, försvarsgren och typ av krigföring principerna faller in under, snarare än att tolka principernas innebörd. Det är också det som är artikelns huvudsyfte; att kartlägga vart respektive princip bör falla in.⁷

Russell Glenn studerar krigföringens grundprinciper, med inriktningen av att studera vikten av dem i amerikanska doktriner. Glenn påstår att principerna har en viktig plats i de amerikanska teorierna. Därefter konstaterar han att principerna ej kan tas bort eller inkluderas i doktrinerna om inte organisationen utför noggranna studier på dem. Glenn menar att det samtidigt är av stor vikt att utföra dessa studier, då han anser att principerna först då kan nyttjas för militära organisationer och bidra till professionen.⁸

Militära doktriner

I en annan artikel av Ångström och Widén,⁹ problematiserar de hur doktrinernas kvalitet mäts. Mer specifikt studerar de om ett religiöst synsätt kan mäta doktrinernas kvalitet. I studien ses doktrinernas antaganden som organisatoriska trosuppfattningar.¹⁰ De kommer fram till att: om doktrinerna ses som en religion, kan kvalitén mätas genom att studera hur organisationen

---

⁴ Ångström, Jan och Widén, Jerker. Adopting a Recipe for Success: Modern Armed Forces and the Institutionalization of the Principles of War. *Comparative Strategy*. Vol. 31, nr. 3, 2012: 263–285. Doi: 10.1080/01495933.2012.692240, 264.

⁵ Ibid, 268–269.

⁶ Ibid, 279–281.

⁷ Ibid, 265–267.

⁸ Glenn, Russell W. No More Principles of War?. *Parameters*. Vol. 28, nr. 1, 1998: 48–66, 64.

⁹ Ångström, Jan, och Widén, Jerker. Religion or Reason? Exploring Alternative Ways to Measure the Quality of Doctrine. *Journal of Strategic Studies*. Vol. 39, nr. 2, 2016: 198–212. Doi: 10.1080/01402390.2015.1115034.

¹⁰ Ibid, 205.

hänger samman och dess allmänna uppfattningar.¹¹ De påstår dock att det för med sig en fara för organisationen: att organisationen förnekar andra förklaringar än vad deras egna doktriner innehåller, samt att doktrinernas innehåll kan bevisas felaktigt, i prövandet av innehållet i verklighetens arena.¹²

Harald Høiback skriver två artiklar där doktriners skapande och dess funktion problematiseras. Høiback delar in doktrinerna i tre huvuddelar: *teori*, *kultur* och *auktoritet*.¹³ Han påstår att teorins roll i doktrinen skall innefatta antaganden om vad som leder till framgång, dessa antaganden skall ses som viktigast i doktrinen.¹⁴ Enligt Høiback bör militära organisationer presentera vad de anser vara felfria idéer för strid, trots att det kan tänkas vara omöjligt med ett sådant koncept. Utfallet av att inte presentera detta, kan resultera i att doktriner skapas på ett osystematiskt sätt utan granskning.¹⁵ Doktrinerna som systematiskt framställs och studeras, bidrar till debatter inom organisationen, vilket enligt honom är en viktig roll i skapandeprocessen för doktrinen.¹⁶

Teoriförfattare

Wayne P. Hughes skriver om teorin, *sex hörnstenar*, i boken *Fleet tactics and coastal combat*. De sex hörnstenarna får Hughes fram genom bokens flerfallstudie på historiska slag. Resultatet utgörs av sex framgångsfaktorer som enligt honom gett framgång i sjökrigföring.¹⁷ Framgångsfaktorerna avhandlar till större del taktik, dock med inslag av strategiska aspekter som enligt Hughes är nödvändig för taktisk framgång. Hughes diskuterar vikten av robotar för sjökrigföring,¹⁸ dock prövas aldrig teorin på ett fall där roboten kan tänkas vara avgörande för fallets utfall.

---

¹¹ Ångström och Widén. Religion or reason? Exploring Alternative Ways to Measure the Quality of Doctrine, 206-207.

¹² Ibid, 207-208.

¹³ Høiback, Harald. What Is Doctrine? *Journal of Strategic Studies*. Vol 34, nr. 6, 2011): 879–900. Doi: 10.1080/01402390.2011.561104, 883-884.

¹⁴ Ibid 884-885.

¹⁵ Ibid, 898.

¹⁶ Høiback, Harald. The Anatomy of Doctrine and Ways to Keep It Fit. *Journal of Strategic Studies*. Vol. 39, nr. 2, 2016: 185–97. Doi: 10.1080/01402390.2015.1115037, 193-194.

¹⁷ Hughes, Wayne P. *Fleet Tactics And Coastal Combat*. 2. Uppl. New York: Naval Institute Press, 2014, 193-194.

¹⁸ Ibid, 3.

Geoffrey Till har med samma tillvägagångssätt som Hughes framställt elva framgångsfaktorer som behandlar allt från taktik till strategi, i boken *Understanding victory*, där dessa prövas på fyra olika slag.¹⁹ De fall som studeras sträcker sig från slaget vid Trafalgar 1805 till Falklandskriget 1982 där ett fartyg i varje fall, står i fokus.²⁰ Enligt Till är dessa framgångsfaktorer beroende av varandra och att de självständigt inte är viktigare än någon av de andra faktorerna.²¹ Enligt Till bör framgången i slagen ses ur ett *holistiskt perspektiv*.²²

1.2 Problemformulering

I detta avsnitt förs till en början kritik till tidigare forskning, för att till sist mynna ut i det problem som identifierats.

Ångströms och Widéns försök till att förklara vart grundprinciperna bör falla in, bidrar snarare till en större förvirring för principerna än klarhet för dem. De påstår att principerna är vagt beskrivna, dock bidrar de själva inte med en tydligare förklaring för principerna. Høibacks artiklar påvisar att det finns ett stort intresse av att studera framgångsfaktorerna systematiskt för att de skall bli relevanta för militära organisationer. Dock bör doktriners hypoteser inte vara för styrande enligt Ångström och Widén då de kan tänkas neka andra fördelaktigare förklaringar.

Hughes studier är enligt författaren inte helt lätt att följa med i. Detta kan tänkas bero på författarens avsaknad av ett tydligt analysverktyg och en tydlig operationalisering av teorin. Teorin tappar dessutom sin förklaringskraft på modern sjökrigföring, då studierna görs på historiska fall. För att styrka teorin bör den prövas på ett modernt fall, i syfte att bidra teorin med empiriskt underlag och stärka dess förklaringskraft för modern sjökrigföring. Hughes nämner vikten av robotar i sjökrigföring, dock nyttjas ej robotar i de fall Hughes studerar.

Till har liksom Hughes genom studerandet av sjökrigsslag skapat en teori innehållande framgångsfaktorer. Till diskuterar att studien i boken bör ses utifrån ett holistiskt perspektiv,

---

¹⁹ Till, Geoffrey. *Understanding victory: naval operations from Trafalgar to the Falklands*. Santa Barbara, California: Praeger, 2014, 1.

²⁰ Ibid, 1.

²¹ Ibid, 197.

²² Ibid, 198.

men studerar endast ett fartyg i respektive fall som studeras. Således tappar Till det holistiska perspektivet i sin forskning. Det krävs alltså ett överskådligare perspektiv i en analys för att se huruvida hans teori verkligen utvinner taktisk framgång för sjöstridskraften som helhet. Tills bok brister i att kunna generaliseras utifrån analyserna även om de kan anses omfattande i antal perspektiv och fall. Det skulle kunna bero på avsaknaden av ett tydligt analysverktyg för att veta vilka indikatorer till respektive framgångsfaktor Till använder sig av i analyserna. Till studerar falklandskriget, dock kvarstår brist på empiriskt underlag för modern sjökrigföring.

Problemet den tidigare forskningen om framgångsfaktorer för sjökrigföring påvisar, är att de upplevs som vagt beskrivna, prövas på historiska fall vilket leder till att teorierna tappar sin förklaringskraft för modern sjökrigföring och att de påstås nödvändiga för militära doktriner. Det är således av intresse för krigsvetenskapen samt yrkesutövningen, att pröva befintliga teorier på moderna fall för att stärka eller försvaga teoriernas hypoteser, i syfte att kunna inkorporera framgångsfaktorerna i doktriner om de anses relevanta för modern sjökrigföring.

1.3 Syfte och forskningsfråga

Arbetets syfte kommer delas i två delar, i första hand ämnar arbetet bidra till det vetenskapliga syftet. Vilket är att bidra med empiriskt underlag till den rådande bristen, för att styrka eller försvaga deras förklaringskraft på modern sjökrigföring. Att för Tills teori utföra en övergripande analys, för att se om teorin kan studeras utifrån ett holistiskt perspektiv. I andra hand ämnar arbetet bidra – utomvetenskapligt – till yrkesutövningen. Genom att pröva Hughes och Tills teorier på ett modernt fall på ett systematiskt sätt, bidrar detta till kunskap om vad som kan tänkas ge framgång i sjökrigföringen, samt vad som eventuellt kan inkorporeras i doktriner.

Forskningsfråga:

- *”Vilka framgångsfaktorer från Hughes teori och Tills teori kan identifieras i Israels sjökrigföring, inklusive sjömilitära förberedelser, mot Egypten och Syrien innan och under Yom Kippur-kriget 1973?”*

1.4 Avgränsningar

Teorierna kommer prövas på Yom Kippur-kriget 1973. Detta för att se om framgångsfaktorena blir irrelevanta eller relevanta för sjökrigföring i en modern kontext. Mark- och flygtrupper kommer delvis studeras i arbetet, då de faller innanför teoriernas ramverk. Teorierna avhandlar både taktiska och strategiska perspektiv på framgång, det innebär för denna studie att materialet avgränsas till de delar av materialet som berör teorierna. De slag som valts – slaget vid Latakia och Baltim – delas upp som två olika händelser i empirin. I detta arbete kommer de analyseras ihop, då de ur ett taktiskt perspektiv är lika. Då båda teorierna involverar förberedande åtgärder för taktisk framgång, kommer israeliska aktiviteter efter händelsen av fartyget *Eilat* – 21 oktober 1967 – att studeras. Det är efter förlusten av Eilat den israeliska utvecklingen av flottan börjar tas på allvar.

1.5 Disposition

I andra kapitlet avhandlas arbetets forskningsdesign samt valda metod. Kontinuerligt i texten avhandlas arbetets reliabilitet, validitet, intersubjektiva prövbarhet och generaliserbarhet. Till sist presenteras arbetets material ur ett källkritiskt perspektiv.

I kapitel tre presenteras Hughes teori och Tills teori. Efter varje framgångsfaktor operationaliseras denna vilket i slutet av kapitlet mynnar ut i ett analysverktyg för respektive teori.

I kapitel fyra analyseras empirin. Därefter sammanställs resultatet i matrisformat.

I kapitel fem besvaras arbetets forskningsfråga, därefter diskuteras arbetets resultat och metod. Avslutningsvis presenteras bidrag till yrkesutövningen samt förslag till vidare forskning.

2 Metod

I detta kapitel beskrivs arbetets forskningsdesign och valda metod, kontinuerligt sker en diskussion kring arbetets reliabilitet, validitet, intersubjektiva prövbarhet och generaliserbarhet. Forskningsdesignen är en teoriprovande enkelfallstudie. Metoden är en kvalitativ textanalys. Slutligen introduceras det material som används i arbetet och som bedöms ur ett källkritiskt perspektiv.

2.1 Forskningsdesign, metod och genomförande

Hur arbetet ämnar bidra till det vetenskapliga problemet och uppsatsens syfte, kommer här diskuteras och motiveras. I problemformuleringen påvisas att det råder brist på empiriskt underlag för modern sjökrigföring för Hughes teori och Tills teori. Således medför detta en problematik för teoriernas förklaringskraft på modern sjökrigföring. Det är alltså förklaringskraften för teorierna som är ett intresse i detta arbete. Då den *teoriprövande enkelfallstudien* ger författaren möjlighet att dra slutsatser efter analysen om, teoriernas förklaringskraft stärks, försvagas eller visar sig starkare än en annan,²³ lämpar sig strategin väl för detta arbetet, då det är i linje med arbetets problem och syfte. Ett alternativt tillvägagångssätt hade varit en *teorikonsumerande enkelfallstudie*, den har valts bort på grund av strategins syfte – att med teorierna förklara fallet,²⁴ vilket inte är i linje med detta arbetets problem och syfte.

För undersökningen av materialet har metoden *kvalitativ textanalys* valts. En grundförutsättning för arbetet är att i empirin, kunna identifiera centrala och relevanta delar av materialet – vilket den kvalitativa textanalysen möjliggör²⁵ – för att hålla sig inom ramen för arbetets valda strategi. En alternativ metod för studien hade varit *intervjuer*. De potentiella respondenterna befinner sig på andra platser än författaren vilket försvårar metoden. Dessutom är det ur ett källkritiskt perspektiv fördelaktigare med samtida andrahandskällor, än sentida förstahandskällor.²⁶ Även om djupet i empirin är intressant för arbetet, krävs en viss bredd som den kvalitativa textanalysen möjliggör. Det andra syftet med uppsatsen var att pröva om Tills teori kan användas ur ett holistiskt perspektiv. Intervjuerna skulle kunna leda till att det holistiska perspektivet för Tills teori försvinner – vilket inte är i linje med arbetets syfte. Detta på grund av att en eventuell respondent – till exempel en fartygschef – skulle kunna ha svårt att svara på frågor om organisationen som helhet, medans samma chef skulle kunna ge väl detaljerade data om fartyget denne befann sig på.

Innan genomförandet av arbetets andra del tas upp motiveras val av teorier. Ovan behandlas hur arbetet bidrar till det vetenskapliga problemet och uppsatsens vetenskapliga syfte, därav kommer arbetets utomvetenskapliga syfte här diskuteras. Detta arbete bidrar till

---

²³ Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Towns, Ann och Wängnerud, Lena. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. Uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017, 41.

²⁴ Ibid, 42.

²⁵ Ibid, 211.

²⁶ Ibid, 297.

yrkesutövningen då valda teorier används vid officersprogrammet på försvarshögskolan. Prövandet av teorierna bidrar således med det valda fallets moderna karaktär om resultatet kopplat till respektive teori visar att teorin i fråga är relevant eller ej, för modern sjökrigföring. Dessutom anses teorierna vara så pass välformulerade att dessa kan prövas på ett fall, vilket är en avgörande förutsättning för att möjliggöra arbetets teoriprovande ansats.²⁷ Prövandet bidrar dessutom till vad som eventuellt kan ge eller inte ge framgång i sjökrigföring. Slutsatser skulle således kunna dras, vad som eventuellt kan tänkas inkorporeras i doktriner.

Arbetets genomförande delas upp i två delar. I den första delen under kapitel tre operationaliseras teorierna, i syfte att göra teoriernas hypoteser mätbara i form av indikatorer.²⁸ Hughes teori och Tills teori studeras induktivt, det vill säga att teoriernas generellt beskrivna hypoteser tolkas och därefter omvandlas till konkreta indikatorer,²⁹ som senare faller in under analysverktyg för respektive teori. Hughes teori är mer öppen för tolkning än Tills teori, detta på grund av Hughes mer vaga hypoteser, till skillnad mot Till som explicit skriver i flera delar vad nyckelindikatorerna för framgångsfaktorn är. Författaren strävar efter att vid operationaliseringen av Hughes teori skapa många indikatorer vilket är ett krav för god *generaliserbarhet* enligt Esaiasson et al.³⁰ Vid operationaliseringen av Tills teori skapas indikatorer utefter vad han explicit nämner som viktigt för framgångsfaktorn. Dessa åtgärder bidrar till arbetets *begreppsvaliditet*, det vill säga att operationaliseringen överensstämmer med teoriernas hypoteser.³¹ Analysverktyget presenteras i matrisform, i syfte att lättöverskådligt använda denna vid analysen senare i arbetet. Varje indikator får en unik kod som används i analysen för att läsaren skall kunna följa med i processen. Arbetets intersubjektiva provbarhet växer i samband med att arbetet strävar efter god transparens vilket möjliggör att läsaren kan följa med i arbetet. Bidrag till varför arbetet anses lätt att följa med i, är dess lättöverskådliga analysverktyg som kan ses som en sammanfattning av operationaliseringen, samt arbetets kontinuerliga motiveringar och argumentationer för arbetets val.³²

---

²⁷ Esaiasson et al. *Metodpraktikan*, 38-39.

²⁸ Ibid, 56–57.

²⁹ Johannessen, Asbjørn, Tufte, Per Arne och Johansson, Geije. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber, 2003, 35–36.

³⁰ Esaiasson et al. *Metodpraktikan*, 171.

³¹ Ibid, 59–61.

³² Ibid, 25–26.

Innan arbetets genomförandes andra del tas upp, motiveras val av fall. I författarens process att välja fall till detta arbetet ställdes två krav. Det första kravet är att det skall anses som modernt. Med modernt menar författaren att robotar används i slaget. Det andra kravet, är att fallet ska kunna studeras ur ett holistiskt perspektiv. I Yom Kippur-kriget används robotar, vilket innebär att det första kravet uppfylls. Det andra kravet uppfylls genom att empirin förklarar kriget och dess tillhörande enheter i sin helhet. Ett alternativt fall hade varit Falklandskriget, dock undersöks detta fall redan av Till, samt att Hughes teori prövas mot detta fall av en tidigare student,³³ således kommer detta fall ej användas. Det råder samtidigt stor brist på fall där robotar är avgörande i utfallet, vilket ytterligare är en faktor till varför Yom Kippur-kriget valts.

I den andra delen sker analysen, det är här metoden kvalitativ textanalys tar vid, där valt fall och material kommer studeras utifrån de två analysverktygen som skapats i den första delen. Då det är teorierna som skall prövas, lämpar det sig väl med en fallstudie på ett fall, då det kan studeras på djupet.³⁴ Den initiala planen för analysen var att analysera var teori för sig. Dock visade det sig efter operationaliseringen att teoriernas indikatorer är lika varandra, vilket innebär att teoriernas analys enklast presenteras tillsammans. Dock kommer resultatet av analysen särskilja teorierna, då det för läsaren är lättare att följa med, samt att författaren är trogen sin valda forskningsstrategi. Analysen håller hög noggrannhet, genom användandet av de tydligt konstruerade analysverktygen kan materialet studeras på ett systematiskt sätt. Detta bidrar till arbetets *reliabilitet*, det vill säga att mätinstrumentet används noggrant.³⁵

2.2 Material

I detta avsnitt presenteras och diskuteras arbetets valda material ur ett källkritiskt perspektiv.

2.2.1 Empiri och källkritik

Det visade sig att valt fall är bristfälligt empiriskt, om sjöslagen arbetet avses studera. Dock tillräcklig för detta arbete. Med bristfälligt menar författaren att det är få skrivna artiklar samt primärkällor, således har författaren valt att använda andrahandskällor i form litteraturböcker.

---

³³ Lotten, Kristoffer. *DE SEX HÖRNSTENARNA – EN TEORIPRÖVANDE STUDIE*. Försvårshögskolan, 2018.

³⁴ Johannessen et al. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*, 56.

³⁵ Esaiasson et al. *Metodpraktikan*, 64.

Den artikel som hittats refererar ofta till källor som ej genomgått referentgranskning,³⁶ vilket således ytterligare är en anledning till varför litteratur valts. Litteraturböckerna utgörs av fem verk, dessa har valts då de uppfyller relevanta källkritiska perspektiv, vilket argumenteras löpande i texten. De perspektiv som anses relevanta är: *oberoende*, *samtidighet* och *tendens*.³⁷ Böckerna kommer behandlas utifrån perspektiven, oberoende och tendens gemensamt, då de tillsammans uppfyller de relevanta kraven. Arbetet kommer ej omhänderta perspektivet *äkthet*, detta på grund av författaren inte har någon misstanke om att materialet som används i fråga på något vis skulle vara förfalskat.³⁸ Det källkritiska perspektivet *samtidighet* omhändertas i avsnitt 2.1, under val av metod.

*The boats of Cherbourg*³⁹ av Abraham Rabinovich nyttjas på grund av dess beskrivningar av fallets helhet. Den ger läsaren en god överblick över såväl strategiska, operativa samt taktiska händelser i valt slag. Denna bok agerar som fundament för analysen där resterande böcker kompletterar med mer detaljerad information, även om boken i de flesta fall, innehåller tillräckliga detaljer. Rabinovich har även skrivit ett kapitel i *The U.S. Naval Institute on Naval Tactics*⁴⁰. Detta kapitel kan ses som en sammanfattning av Rabinovichs bok, dock innehåller detta kapitel mer detaljerad information om taktiska händelser, som utvunnits ur tidigare sekretessbelagda dokument. Detta kapitel kompletterar även de andra böckerna med dessa detaljer, även om de anses vara mer detaljrika än Rabinovichs ursprungliga bok. *Elusive Victory*⁴¹, av överste Trevor N. Dupuy, innehåller likt Rabinovichs bok, information om fallet i sin helhet, dock betydligt mer beskrivning av strategiska data. Den främsta fördelen med denna bok är att den består av intervjuer från båda parter i konflikten, vilket innebär att Dupuy kan utesluta vad som är sant och falskt av den data intervjuerna producerat.⁴² *From ice-breaker to missile boat*⁴³, är den bok som bäst beskriver strategiska händelser innan och under konflikten. Även denna bok nyttjar sig av källor från båda parter i konflikten, dock beskrivs enbart Israels strategi utifrån vad deras militära dokument innehåller. Primärkällorna – det vill

---

³⁶ Heller, Christian H. The Impact of Insignificance: Naval Developments from the Yom Kippur War. *Center for International Maritime Security*. 2019-02-19. <http://cimsec.org/the-impact-of-insignificance-naval-developments-from-the-yom-kippur-war/39666> (Hämtad 2019-03-14)

³⁷ Esaiasson et al. *Metodpraktikan*, 288.

³⁸ Ibid, 291.

³⁹ Rabinovich, Abraham. *The boats of Cherbourg*. New York: Seaver Books, 1988.

⁴⁰ Rabinovich. From "Futuristic Whimsy" to Naval Reality.

⁴¹ Dupuy, Trevor N. *Elusive victory: The Arab-Israeli wars, 1947-1974*. London: Macdonald & Jane's, 1978.

⁴² Ibid, s. xv-xvi.

⁴³ Tzalel, Moshe. *From ice-breaker to missile boat: the evolution of Israel's naval strategy*. Contributions in military studies. Westport, Connecticut: Greenwood Press, 2000.

säga de israeliska doktrinerna – är på hebreiska, på grund av språkbrist används ej dessa i arbetet. I december 1975 höll Amiral Benjamin Telem – chef för Israels marina styrkor – ett föredrag i Jerusalem. Detta föredrag har därefter översatts till svenska i en av *Tidskrift i sjöväsendets* nummer.⁴⁴ I samma nummer finns dessutom ett tal av egyptiska motsvarigheten, marinchefen amiral Fouad Abu Zikri översatt till svenska som hölls 1975 på en internationell konferens.⁴⁵ I dessa artiklar skiljer sig de flesta påståenden av vad som hände i kriget, det innebär för detta arbetet att sådan information kan sällas bort, dock kan de påståenden som stämmer överens – marincheferna emellan – nyttjas i arbetet. Det som kan användas är Israels taktiska tillvägagångssätt som konfirmeras av båda parter. Detsamma görs i böckerna, påståenden som ej stämmer överens böckerna emellan kommer sällas bort. Det är viktigt att tillägga att få påståenden böckerna emellan, ej överensstämmer. Det skulle kunna bero på böckernas val av oberoende källor.⁴⁶ Dessa källor har samtidigt valts för att de tillsammans innefattar information från båda parter av slagen, vilket således sällar bort partisk information, vilket således uppfyller det källkritiska kravet tendens.⁴⁷

2.3 Forskningsetiska överväganden

Detta arbete studerar ej människor, därav blir individsskyddskravet⁴⁸ irrelevant att diskutera i detta arbete. Däremot berör arbetet strid och mänskligt lidande. Detta undviks genom att ej ge för detaljerad information där mänskligt lidande uppstår. Det skulle kunna påstås att krigsvetenskapen finns på grund av, önskan att öka nationers militära kapacitet. Ett land som Sverige som demokratiskt ålagt försvarsmakten uppgiften att skydda landet, bör nödvändigtvis studera hur det görs på bästa sätt – där studierna behöver omhänderta, situationer där mänskligt lidande förekommit – vilket krigsvetenskapen möjliggör. Arbetet strävar mot att upprätthålla god forskareetik. Det görs genom tydliga referenser i notapparaten,⁴⁹ samt att arbetet nyttjar källor som studeras ur ett källkritiskt perspektiv. Arbetet strävar efter att utesluta subjektiva tolkningar, detta genom analysverktygen.

---

⁴⁴ Holmberg, Cay. Sjöoperativa lärdomar av Yom Kippur-kriget. *Tidskrift i sjöväsendet*. Nr. 1, 1977: 11–21.

⁴⁵ Holmberg, Cay. Sjöstriderna under oktoberkriget – sett ur egyptisk synvinkel. *Tidskrift i sjöväsendet*. Nr. 1, 1977: 22–28.

⁴⁶ Esaiasson et al. *Metodpraktikan*, 292.

⁴⁷ *Ibid*, 295.

⁴⁸ Johannessen et al. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*, 61.

⁴⁹ Ekengren, Ann-Marie, och Hinnfors, Jonas. *Uppsatshandbok: hur du lyckas med din uppsats*. Lund: Studentlitteratur, 2006, 108.

3 Teori

I detta kapitel förklaras och operationaliseras teorierna med början på Hughes teori, sex hörnstenar. Varje framgångsfaktor i respektive teori förklaras först, för att sedan operationaliseras i form av indikatorer för att göra teorin mätbar. Teoriförfattarna har ej gjort ett färdigt analysverktyg för sina teorier, således kommer ett sådant skapas i slutet av kapitlet.

3.1 Wayne P Hughes teori

Hughes teori innehåller sex hörnstenar, respektive hörnsten är en framgångsfaktor. Nedan presenteras de sex hörnstenarna, där varje avsnitt behandlar varsin hörnsten.

3.1.1 Människor betyder mest

Här diskuterar Hughes om människans roll som aktör i strid. Även om sjöstrid domineras av maskiner, får människans taktiska roll ej försummas. Enligt Hughes är förintelsen av sjöstridskrafter central för framgång. För att förintna räcker det inte enbart med att överlista motståndaren. Hughes påstår att taktiken bör styras över besättningens kapacitet att hantera egenskaperna uppoffring, lugn, viljestyrka och mod. Dessa egenskaper är ledarens uppgift att inför och under striden betona för besättningen.⁵⁰ Hughes menar att fostrandet av dessa förmågor också kan fås genom övning och erfarenheter.⁵¹

Operationalisering

Hughes lägger stor vikt på människan och dess betydelse för taktiken. Människan är den som i slutändan fattar taktiska beslut under höga psykiska och fysiska påfrestningar av striden. Ledarskapet är de som skall förmedla det lugn och mod som krävs för besättningens motivation inför och under striden. De *framträdande ledarna* som de facto ingjuter dessa egenskaper hos besättningen exponerar denna faktor, även *ledares närvaro* i striden. Hughes påpekar också att *övning* och *erfarenheter* är viktigt, det kopplas dock inte samman till människans roll i striden mer än att det nämns som viktiga för förmedlandet av de egenskaper som enligt Hughes är viktiga för besättningen.

Sammanfattning av indikatorer:

---

⁵⁰ Hughes. *Fleet Tactics And Coastal Combat*, 27.

⁵¹ Ibid, 27-29.

AA1 – Finns framträdande ledare?

AA2 – Är Ledaren närvarande i striden?

AA3 – Övas det innan striden?

AA 4 – Nyttjas erfarenheter i striden?

3.1.2 Doktrinen är taktikens lim

Det råder en tolkningstvist av vad doktriner innebär. Den engelska tolkningen inkluderar reglementen och instruktioner. Hughes liknar den engelska tolkningen och skriver i sin bok att doktriner innefattar: allt från den muntliga stridsplanen till policydokument. Hughes menar att det inte är doktrinen som spelar roll, endast att de strävar att agera mot gemensamma mål.⁵² Hughes anser att doktrinen är vital för striden, men att de i en dogmatisk form blir för kontrollerande och styrande. Doktrinen bör heller inte vara för vaga då den ger upphov till för mycket frihet och att ledningens kontroll tappas. Enligt Hughes ska en bra doktrin vara tillräckligt styrande för att bidra till agerandet mot det gemensamma målet, men inte för styrande att den utesluter möjligheten för initiativ och anpassning. Den goda doktrinen skall också leda till att beslutsfattare kan påskynda beslutsprocessen.⁵³

Operationalisering

Hughes menar att goda doktriner strävar efter tillräcklig kontroll för att *agera mot gemensamma mål*, oavsett i vilket format detta förmedlas. Samtidigt ska den vara tillräckligt öppen för beslutsfattarens möjlighet att *påskynda beslutsprocessen*. Tillhörande beslutsprocesser skall den bra doktrinen vara tillräckligt okontrollerade att den ger upphov för beslutsfattaren att ta *initiativ* och *anpassa* till uppkomna situationer i striden.

Sammanfattning för indikatorer:

AB1 – Ageras det mot gemensamma mål?

AB2 – Påskyndar de styrande dokumenten beslutsprocessen?

AB3 – Tas initiativ i striden?

AB4 – Anpassas styrkorna efter rådande situation?

---

⁵² Hughes. *Fleet Tactics And Coastal Combat*, 29.

⁵³ Ibid, 29-30.

3.1.3 Taktikkunskap, utvinns genom kunskap om teknologin

Hughes menar att taktik och teknologi är inflettade i varandra och att den ena ej kan utesluta den andra. Teknologins ständiga utveckling, föranleder att taktiken ständigt behöver utvecklas. Enligt Hughes är det också högst relevant att ha lika bra koll på sin egen utrustning som på motståndarens. Den anpassade taktiken efter den teknologiska utvecklingen är det som i slutändan resulterar till verkan. En part med den senaste tekniken och ej anpassad taktik, kan förlora mot en part med äldre teknik och välanpassad taktik.⁵⁴

Operationalisering

Hughes lägger stor vikt på att i samma takt som den teknologiska utvecklingen, anpassa taktiken därefter, men samtidigt att befintliga äldre system genomgått en process i syfte att *anpassa taktiken*. Hughes diskuterar även vikten av att ha koll på motståndarens teknologiska förmåga, denna faktor synliggörs genom *underrättelse om motståndaren*. Hughes skriver att det i slutändan är *verkan i målet på grund av den taktiska anpassningen* som är av högst relevans.

Sammanfattning av indikatorer:

AC1 – Anpassas taktiken och tekniken efter varandra?

AC2 – Lyckas underrättelse inhämtas om motståndaren?

AC3 – Leder den taktisk anpassning till verkan i målet?

3.1.4 Huvudsyftet finns på land

Enligt Hughes har sjöstriden inget egensyfte, det vill säga att allt som en flotta gör till havs är på grund av ett syfte på land som skall uppnås. Operationer till havs har i största utsträckning skett i syfte att stödja andra stridskrafter eller civil befolkning genom eskorteringar, landstigningar och sjöfartsskydd. Hughes påstår att det sällan är två flottor som strider mot varandra, dock när det skett, har deras syfte alltid varit att uppnå en högre strategisk effekt.⁵⁵

Operationalisering

---

⁵⁴ Hughes. *Fleet Tactics And Coastal Combat*, 33.

⁵⁵ Ibid, 34-35.

Här tydliggörs att taktiken kan tänkas ses som ett verktyg för strategierna. Med tanke på att de taktiska målen alltid enligt Hughes skall sträva mot ett högre syfte på land. Denna hörnstenen avhandlar egentligen inte något mer än att *taktiska mål skall uppnå ett strategiskt syfte*.

Sammanfattning av indikatorer:

AD1 – Leder de taktiska målen mot ett strategiskt syfte?

3.1.5 Ett fartyg är dårligt att slå mot fort

Hughes menar att en flotta aldrig skall ge sig på fortifikationer på land och menar att ett skott avfyrat från en fortifikation kan sänka ett fartyg, medans hundratals skott avfyrat från ett fartyg mot en fortifikation inte garanterat slår ut fortifikationen. Den absoluta fördelen flottor har mot fortifikationer är dess rörlighet. Rörligheten bör nyttjas genom att utplacera fartyg där fortifikationer har liten eller ingen verkan mot fartygen. Om motståndet på land anses svagt bör flottan nyttja sin förmåga i syfte att försöka slå motståndaren. Hughes menar dock om ett försök mot att slå ut fortifikationer eller nå ett syfte på land bör en gemensam kraftsamling ske med tillgängliga och så många stridskrafter som möjligt.⁵⁶

Operationalisering

Hughes lägger stor vikt på att *fartyg i närhet av land nyttjar sin förmåga till rörelse*. Detta för att skydda sig mot vapenkraft från land. Det läggs också stor vikt på att om en flotta har ett syfte på land, bör detta anfall ske i samband med så många tillgängliga resurser och stridskrafter som möjligt. Detta i syfte att *kraftsamla mot fienden om denne befinner sig på land*.

Sammanfattning av indikatorer:

AE1 – Nyttjas rörelse i närheten av land?

AE2 – Kraftsamlas det med flera stridskrafter?

3.1.6 Skjut effektivt först

Hughes menar att denna hörnstenen är den viktigaste. Alla andra hörnstenar skall sträva mot att uppfylla denna. Hughes betonar vikten av denna hörnsten med en ekvation om kraftsamling.

---

⁵⁶ Hughes. *Fleet Tactics And Coastal Combat*, 36-39.

Enligt ekvationen ökar sannolikheten att effektivt verka mot en enhet om kraftsamling sker, samt att om ett mål slås ut, ökar sannolikheten att slå ut för resterande enheter. Enligt Hughes är denna ekvation extra tillämpbar till havs, där ekvationens terrängvariation nästintill kan uteslutas i flottornas arena. Det primära i just denna hörnsten, är som namnet avslöjar; att skjuta effektivt först. Enligt Hughes handlar det inte om att agera offensivt, en defensiv part kan vara den som skjuter effektivt först. För att skjuta effektivt först menar Hughes att det är rörlighet, manöverfärdighet, spaning, underrättelse och välutformade planer som möjliggör detta. Hughes påstår att det defensiva tillvägagångssättet enbart nyttjas i syfte att senare i striden agera offensivt. Hughes diskuterar också vikten av att dölja sin intention och ageranden för motståndaren.⁵⁷

Operationalisering

Med tanke på att Hughes lägger stor vikt vid att förklara och visa ekvationen om *kraftsamling* tycks detta vara en viktig indikator. Detta tycks också förmedlas av *rörlighet, spaning, underrättelse och en välutformad plan*, samt att *dölja sin intention och agerande för motståndaren*. Hughes lägger också stor vikt på att den *defensiva aktören* enbart gör detta för att senare agera offensivt och utföra ett *effektivt anfall*.

Sammanfattning av indikatorer:

AF1 – Kraftsamlar enheterna?

AF2 – Förmedlas kraftsamlingen av rörlighet, spaning, underrättelse och en välutformad plan?

AF3 – Döljs egna intentioner och ageranden för motståndaren?

AF4 – Den aktör som agerar defensivt, gör den det för att sedan försöka anfalla effektivt?

3.2 Geoffrey Tills teori

Tills teori innehåller elva framgångsfaktorer. Nedan presenteras varje framgångsfaktor individuellt i ett enskilt avsnitt.

---

⁵⁷ Hughes. *Fleet Tactics And Coastal Combat*, 40-43.

3.2.1 Strategisk design

Här diskuterar Till hur den strategiska designen kan vara avgörande i en konflikt. Han påstår att utfallet av en konflikt grundar sig i strategernas insikt i materialets kapacitet att anpassa flottan i den värld den verkar i. Det skulle kunna te sig i svaret på vad flottan i fråga skall uppnå, samt hur väl implementerad den maritima strategin är. Han påstår att den ultimata anledningen till vinst eller förlust i striden grundar sig i om beslut togs, eller inte togs i den högsta beslutfattande instansen.⁵⁸

Operationalisering

Liksom Hughes sammankopplar Till taktiken med strategin, samt att de är beroende av varandra. Till koncentrerar sig mer utifrån perspektivet att de strategiska besluten skall styras utifrån vad som på taktisk nivå skall uppnås. Medans Hughes diskuterar att taktiken skall styras helt och hållet utifrån de strategiska målen. Denna faktor synliggörs således genom: *att flottans materiel anpassas efter den arena den verkar i*, det rör både taktisk och teknologisk utveckling. Samt *avgörande beslut på strategisk nivå*, som leder till taktisk framgång.

Sammanfattning av indikatorer:

BA1 – Anpassas Flottans materiel och taktik efter den arena den verkar i?

BA2 – Tas strategiska beslut som leder till taktisk framgång?

3.2.2 Teknologisk överlägsenhet

Enligt Till kan den teknologiska överlägsenheten komma i tre former, antingen i en kvalitativ form där utrustningen presterar bättre än motståndarens. Det kan också ske i en kvantitativ form, där antalet spelar större roll än utrustningens kvalité. Eller en kombination av de båda, både kvalitativ och kvantitativ kapacitet. Han menar också att producerandet av teknologi kan grunda sig i att anpassa sig efter motståndaren, det vill säga att producera en förmåga i syfte att använda denna mot motståndarens förmåga. Till skriver att den teknologiska överlägsenheten är vad som genererar ett övertag mot motståndaren.⁵⁹

Operationalisering

---

⁵⁸ Till. *Understanding victory*, 1-2.

⁵⁹ Till. *Understanding victory*, 2-3.

Till lägger stor vikt på den teknologiska överlägsenheten och hur den kan ses. Han påstår att den synliggörs på tre sätt. Enligt Till genererar den teknologiska överlägsenheten ett övertag mot motståndaren i konflikten. Huruvida producerandet ter sig kan grunda sig i att motståndaren besitter en förmåga, den egna försvarsmakten utvecklar då en förmåga att verka mot denna. Denna faktor synliggörs genom: *teknologisk överlägsenhet sker i en av tre former och Producering av utrustning grundar sig i motståndarens förmåga.*

Sammanfattning av indikatorer:

BB1 – Vad för typ av teknologisk överlägsenhet?

BB2 – Produceras utrustning efter motståndarens förmåga?

3.2.3 Befäl och ledarskap

Till skriver att i sjökrigföringens obehagliga aspekt där besättningsmedlemmar skadas eller omkommer krävs ett inspirerande ledarskap. Han menar att det är viktigt att styra, träna och inspirera sin besättning inför och under striden. Dessa förmågor kräver effektiv och tydlig kommunikation, så att besättningarna kan anpassas efter de order de tillgivits. Kommunikationen anses bli mer viktig ju lägre ner i den hierarkiska ordningen den tillgivs, dock nämner inte Till varför den blir viktigare.⁶⁰

Operationalisering

Till skriver klart och tydligt att det *inspirerande ledarskap* är av stor vikt för en flotta. Den skall genomsyra all verksamhet, speciellt när det kommer till *träning*. Förmågorna Till skriver om kräver *tydlig kommunikation*, speciellt längst ner i den hierarkiska ordningen. Eftersom det ej beskrivs varför den anses som extra viktigt då, är det svårtolkat vad Till egentligen menar.

Sammanfattning av indikatorer:

BC1 – Finns inspirerande Ledare?

BC2 – Tränas besättningen av ledarna?

BC3 – Sker tydlig kommunikation?

---

⁶⁰ Till. *Understanding victory*, 3-4.

3.2.4 Organisatorisk effektivitet och logistik

Till skriver om vikten av effektiv logistik och hur det påverkat nationer historiskt. Enligt Till är en nyckelindikator för framgångsfaktorn att vapensystem effektivt försörjs av logistikkedjan. Denna indikator innefattar organisationens förmåga att producera och försörja vapen, skepp samt utvecklingen av system innan striden, till att i striden förse vapensystemen med vad de behöver. Till nämner dessutom att organisationens förmåga att anpassa sig efter situationen eller fienden är av yttersta vikt i vad Till anser vara en välfungerande logistikkedja och organisatorisk effektivitet innan och under striden.⁶¹

Operationalisering

Med tanke på att Till explicit skriver vad som indikerar denna framgångsfaktor förenklar det operationalisering avsevärt. Han skriver att det indikeras genom att vapensystem effektivt försörjs av logistikkedjan och att det synliggörs på två nivåer: *organisationens förmåga att producera och förse vapen, skepp samt utveckling av system* och *att i striden förse vapensystem med vad de behöver*. Vad de behöver nämns ej, dock kan det tänkas att det enda vapensystem i striden behöver är ammunition.

Sammanfattning av indikatorer:

BD1 – Produceras och förser organisationen flottan med vapen, skepp samt utveckling av system?

BD2 – Förses vapensystem med ammunition i striden?

3.2.5 Träning

Inom denna framgångsfaktor diskuterar Till att operatören använder den teknologiska utrustningen på ett så bra sätt som möjligt, samtidigt sträcker sig användandet av dem, mot ledarnas uppsatta krav. Att på ett så bra sätt som möjligt använda sig av teknologin grundar sig i motivationen, kapaciteten och skickligheten hos besättningen. Till menar att det är träningen av operatörer och besättningar som varit en stor framgångsfaktor i sjökrigföring. Vetskapen om att medarbetare kan göra sitt jobb bra, medför en motiverad besättning. Till summerar sina

---

⁶¹ Ibid, 4-5.

påstående och förklarar kort att en välmotiverad, vältränad och fokuserad besättning presterar bra i strid och fred.⁶²

Operationalisering

Till menar att träning är vad som är grundläggande för att skapa en skicklig besättning. Som nyttjar den teknologiska utrustningen på ett så bra sätt som möjligt. Det kan tänkas att träning av utrustning genererar stor kunskap om den, vilket då skulle kunna leda till att användaren av utrustningen vid användandet av den, nyttjar dess fulla kapacitet. Det är så författaren till detta arbete tolkar: ”att använda utrustningen på ett så bra sätt som möjligt”.

Sammanfattning av indikatorer:

BE1 – Tränas besättningen på utrustningen?

3.2.6 Underrättelse

Till skriver att underrättelse om motståndarens intentioner, metoder och förmågor oftast är avgörande på alla nivåer i organisationen. Det läggs dessutom stor vikt på att lyckas kommunicera underrättelsen till dem som behöver den, de kan befinna sig i organisationens alla organ. Till påstår att nästan all underrättelse är ofullständig och att den ofullständiga informationen medför en risk att agera mot. Således bör ledningen vara väl medvetna om att alla planer medför en risk.⁶³

Operationalisering

Till lägger stor vikt på underrättelser och att det är inför och under striden är viktigt att ha koll på motståndarens intentioner, metoder och förmågor. Dessutom att kommunicera ut denna information till berörd personal. Till skriver om risk och hur han tycker den bör ses. Att det förekommer stora risker i krig kan tänkas vara information alla känner till. Det är troligtvis ej unikt att ha risk i bakhuvudet som praktisk utövare, därav blir denna indikator ej intressant för denna undersökning.

Sammanfattning av indikatorer:

---

⁶² Till. *Understanding victory*, 5.

⁶³ Till. *Understanding victory*, 5-6.

BF1 – Vetskap om motståndarens intentioner, metoder och förmågor?

3.2.7 Operationer som koncept

Under denna framgångsfaktor förklarar Till att framgång i krig grundar sig i att välformulerade och effektiviserade koncept om striden bör skapas. Han menar att utrustning utan något styrande dokument på hur den bör användas, gör utrustningen värdelös. I de styrande dokumenten bör varje flotta ha en klar, robust och inspirationsgivande idé hur de ämnar gå till väga i striden, med andra ord ett koncept för striden.⁶⁴

Operationalisering

Till lägger här stor vikt på styrande dokument. Denna framgångsfaktor synliggörs genom: *Användandet av styrande dokument.*

Sammanfattning av indikatorer:

BG1 – Används styrande dokument?

3.2.8 Stridsanpassning

I denna framgångsfaktor förklaras stridsanpassningen som vetskapen om vad motståndaren gör, vad denne har för kapacitet och hur man på bästa sätt försvarar sig mot kapaciteterna. Till förklarar också vikten på den andra sidan av myntet, – det vill säga, sätta sig i motståndarens position – förneka motparten att ta del av det din part gör, vad du har för kapacitet och hur man bäst försvarar sig mot dina kapaciteter.⁶⁵

Operationalisering

Denna framgångsfaktor tycks avhandla underrättelse snarare än något annat. Dock kan det tänkas att ens egna part i konflikten ägnar sig åt signaldisciplin – det vill säga att kommunicera via det elektromagnetiska spektrumet så kortfattat och snabbt som möjligt – i syfte att ej röja sin position. Alternativt ägna sig åt andra åtgärder i syfte att inte avslöja för motståndaren vad som sker. Till skulle också kunna mena spaning, detta då det kan ge din part, information om motståndarens position, verksamhet med mera. Spaning kan ske i flera former, i denna studie

---

⁶⁴ Ibid, 6.

⁶⁵ Till. *Understanding victory*, 6.

kommer denna framgångsfaktor synliggöras genom användandet av *passiv eller aktiv sonar*, samt *fysisk spaning*, det vill säga att människan fysiskt kan se motståndaren.

Sammanfattning av indikatorer:

BH1 – Används passiv eller aktiv sonar?

BH2 – Sker det fysisk spaning?

3.2.9 Rörlighet

Till påstår att rörlighet alltid varit ett framgångskoncept i sjökrigföringen. Till delar upp sina tankar om rörlighet i två kategorier, den *fysiska* och den *intellektuella*. Den fysiska innebär att flottan rör sig bättre än motståndaren, den intellektuella handlar om att vara smartare än motståndaren. Att röra sig bättre eller att tänka smartare än motståndaren beskrivs som att i slutändan öppna upp för initierande i striden och en god position att i slutändan få verkan i målet.⁶⁶

Operationalisering

Till är tydlig med vad han menar med rörlighet och beskriver därför att den delas upp i två kategorier. Samtidigt är Till tydlig med att rörligheten syftar till två saker; nämligen att rörligheten öppnar upp för *initiativ i striden* samt att ha en *god position som leder till verkan i målet*.

Sammanfattning av indikatorer:

BI1 – Fås initiation i striden?

BI2 – Leder rörligheten till verkan i målet?

3.2.10 Eldkraft

Enligt Till handlar sjökrigföring om att neutralisera – sätta motståndaren ur stridbart skick – eller sänka motståndarens fartyg och samtidigt sträva efter de uppsatta strategiska målen. Enligt Till ska havet i slutändan, användas för nationens strategiska mål och samtidigt förneka motståndaren att göra detsamma. I striden ska man slå motståndaren först, och effektivast,

---

⁶⁶ Till. *Understanding victory*, 6-7.

enligt Till. För att göra detta krävs det tillräcklig information om motståndarens position för att överhuvudtaget träffa sitt mål.⁶⁷

Operationalisering

Till tycks mena två saker med denna framgångsfaktor; *verka mot motståndaren i syfte att sträva mot de strategiska målen*, samt att *slå fienden först, och effektivt* – det vill säga att vara den som först når effektiv verkan i målet av vapensystemen. Dessa indikatorer behöver ej förklaras något mer då de är självbeskrivande.

Sammanfattning av indikatorer:

BJ1 – Verkas det mot motståndaren i syfte att sträva mot de strategiska målen?

BJ2 – Slås det mot fienden först, och effektivt?

3.2.11 Uthållighet

Till påstår att dueller kommer uppstå av högsta sannolikhet. Detta på grund av det du försöker göra mot motståndaren, troligtvis försöker motståndaren göra samma sak mot dig. På grund av denna problematik är det viktigt för en flotta att kunna skydda sig mot motståndaren med alla möjliga medel. Till menar att det på den taktiska nivån innebär att fartygens – i flottan – kapacitet att ta emot motståndarens vapenkraft, men fortsatt kunna fullfölja tilldelad uppgift.⁶⁸

Operationalisering

Det Till diskuterar här är skydd. Inte specifikt vad det är för typ av skydd, utan bara att du skall skydda dina enheter. Eftersom Till är så odetaljerad i vad han menar med skydd, kommer detta tolkas utifrån två perspektiv. Det första perspektivet ser skydd som fartygets konstruktion, alltså möjligheten för ett fartyg att ta emot och kunna hantera en direktträff av motståndarens eldkraft. Det andra perspektivet handlar om motmedel – det vill säga fartygets kapacitet att skydda sig från motståndarens eldkraft genom till exempel skenmål, luftvärnskanoner, med mera. Denna framgångsfaktor synliggörs således genom: *Starka fartyg och motmedel*.

Sammanfattning av indikatorer:

---

⁶⁷ Ibid, 7.

⁶⁸ Till. *Understanding victory*, 7.

BK1 – Innehas starka fartyg eller motmedel som agerar skydd?

3.3 Analysmatriser

Nedan presenteras två analysmatriser. Analysmatriserna avhandlar varsin teori och tillhörande framgångsfaktor, samt de indikatorer som utvunnits ur respektive teori. Analysmatriserna kommer användas i analysen i syfte att underlätta arbetet samt att ge läsaren en möjlighet att följa med i arbetet.

Hughes teori		
Framgångsfaktorer	Indikatorer	Indikerad i Yom Kippur-kriget?
Människor betyder mest	AA1 – Finns framträdande ledare? AA2 – Är Ledaren närvarande i striden? AA3 – Övas det innan striden? AA 4 – Nyttjas erfarenheter i striden?	
Doktrinen är taktikens lim	AB1 – Ageras det mot gemensamma mål? AB2 – Påskyndar de styrande dokumenten beslutsprocessen? AB3 – Tas initiativ i striden? AB4 – Anpassas styrkorna efter rådande situation?	
Taktikkunskap, utvinns genom kunskap om teknologin	AC1 – Anpassas taktiken och tekniken efter varandra? AC2 – Lyckas underrättelse inhämtas om motståndaren? AC3 – Leder den taktisk anpassning till verkan i målet?	
Huvudsyftet finns på land	AD1 – Leder de taktiska målen mot ett strategiskt syfte?	
Ett fartyg är dårlig att slåss mot fort	AE1 – Nyttjas rörelse i närheten av land? AE2 – Kraftsamlas det med flera stridskrafter?	
Skjut effektivt först	AF1 – Kraftsamlar enheterna? AF2 – Föranleddes kraftsamlingen av rörlighet, spaning, underrättelse och en välutformad plan? AF3 – Döljs egna intentioner och ageranden för motståndaren? AF4 – Den aktör som agerar defensivt, gör den det för att sedan försöka anfälla effektivt?	

Matris 1 – Analysverktyg 1

Tills teori		
Framgångsfaktorer	Indikatorer	Indikerad i Yom Kippur-kriget 1973?
Strategisk design	BA1 – Anpassas Flottans materiel och taktik efter den arena den verkar i? BA2 – Tas strategiska beslut som leder till taktisk framgång?	
Teknologisk överlägsenhet	BB1 – Vad för typ av teknologisk överlägsenhet? BB2 – Produceras utrustning efter motståndarens förmåga?	
Befäl och ledarskap	BC1 – Finns inspirerande Ledare? BC2 – Tränas besättningen av ledarna? BC3 – Sker tydlig kommunikation?	
Organisatorisk effektivitet och logistik	BD1 – Produceras och förser organisationen flottan med vapen, skepp samt utveckling av system? BD2 – Förses vapensystem med ammunition i striden?	
Träning	BE1 – Tränas besättningen utrustningen?	
Underrättelse	BF1 – Vetskap om motståndarens intentioner, metoder och förmågor?	
Operationer som koncept	BG1 – Används styrande dokument?	
Stridsanpassning	BH1 – Används passiv eller aktiv sonar? BH2 – Sker det fysisk spaning?	
Rörlighet	BI1 – Fås initiation i striden? BI2 – Leder rörligheten till verkan i målet?	
Eldkraft	BJ1 – Verkas det mot motståndaren i syfte att sträva mot de strategiska målen? BJ2 – Slås det mot fienden först, och effektivt?	
Uthållighet	BK1 – Innehas starka fartyg eller motmedel som agerar skydd?	

Matris 2 – Analysverktyg 2

4 Analys och resultat

I detta kapitel sker analysen av Yom kippur-kriget med de avgränsningar som presenteras i metodkapitlet. Analysen kommer nedan delas in i två delar. I första delen presenteras den empiri som ger stöd, för de indikatorer som är lika teorierna emellan. I den andra delen presenteras den empiri som ger stöd, för de indikatorer som ej överensstämmer teorierna emellan. Avslutningsvis presenteras resultatet av analysen i två matriser, berörande respektive teori.

4.1 Kort om fallet

Den 6 oktober år 1973, anfalls plötsligt Israel av egyptiska och syriska styrkor. Kriget innefattar strider mellan alla stridskrafter, i detta arbetet är sjöstriderna intressanta. Det nämns i böckerna att sjöstriderna utgörs av två sjöslag, slaget vid Latakia och slaget vid Baltim.⁶⁹ Inte bara slagen är intressanta för detta arbete, även händelser innan kriget. Det sker för Israel en teknologisk utveckling och produktion av sjöenheter som kom att bli avgörande i slaget. Israels Utveckling av roboten Gabriel och deras teletekniska motmedel används frekvent i striderna, och med hjälp av dessa lyckas de vid slagen slå samtliga av motståndarens enheter.⁷⁰

4.2 Analys

4.2.1 Gemensam analys

Michael Barkai tolkas som en framträdande ledare i israels flotta på grund av sina raka uttalanden. Enligt Hughes skall de framträdande ledarna inge egenskaper lugn, mod och motivation. Det kan påstås att Barkai åtminstone försöker inge lugn vid ett tillfälle, där han tystar ner den stressade besättningen genom att skrika ”håll käften” till sin besättning. Det beskrivs som att orden snarare vände från en exalterad, till en rädd besättning.⁷¹ Det beskrivs att han senare i samma situation lyckas lugna besättningen, med sin – som det beskrivs – ”lugna röst”.⁷² Det beskrivs i empirin att besättningarna till en början var otränad, dock lyckades officerarna till slut med att få en balanserad, motiverad och vältränad besättning.⁷³ Barkai var

---

⁶⁹ Rabinovich. From ”Futuristic Whimsy” to Naval Reality, 71-72.

⁷⁰ Ibid, 73–75.

⁷¹ Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 258-259.

⁷² Ibid, 260.

⁷³ Rabinovich. From ”Futuristic Whimsy” to Naval Reality, 71; Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 177-178.

närvarande vid striderna, likaså fartygscheferna för respektive fartyg.⁷⁴ (**AA1 och AA2 indikerade**) (**BC1 indikerad**)

Israels besättningar övar i simulatorer innan striderna och Barkai uttrycker att han upplever en ”déjà vu” under striden. ”Déjà vun” kan kopplas till att Barkai använder de erfarenheter han fått av simulatorövningarna, och det är dessa han och besättningen agerar efter i striden.⁷⁵ (**AA3 och AA4 indikerade**) (**BC2 och BE1 indikerad**)

Den taktik Israelerna nyttjar sig av, syftar till att använda sig av deras vapen i det slutliga steget. Det första steget är att upptäcka och identifiera motståndaren genom radar. Därefter strävar Israelerna att minska avståndet mellan dem och motståndaren, då motståndarens har längre räckvidd på sitt vapensystem. Under det andra steget görs dessutom undanmanövrar och aktiva teletekniska motmedel i syfte att störa ut motståndarens robotar, deras skydd sker alltså i form av motmedel.⁷⁶ Dessutom är israelerna i båda slagen numerärt underlägsna egyptierna och syrierna.⁷⁷ Det innebär att deras teknologiska överlägsenhet sker i form av högre kvalitativ utrustning. Israelerna taktik avslöjar för oss att de använder sig av aktiv sonar, samtidigt står det beskrivet att de använder sig av passiv sonar, med signalbibliotek för att identifiera motståndaren.⁷⁸ Det beskrivs ej i empirin att det sker någon fysisk spaning som Till förespråkar. Empirin beskriver att motståndaren i båda slagen slår först, dock missar deras robotar. Det betyder att israelerna är de som skjuter effektivt, först. (**AC1 indikerad**) (**BB1, BH1, BI2, BJ2 och BK1**) (**BH2 EJ indikerad**)

All utveckling av Israelernas fartyg sker med vetskapen om motståndarens förmågor. Det är underrättelsen om motståndarens robotar och dess kapacitet som ligger till fundament för den taktiska utvecklingen. Det är samtidigt den taktiska anpassningen som leder till verkan i målet under slaget vid Latakia och slaget vid Baltim. Besluten om att producera ny utrustning, vapen och fartyg sker på en strategisk nivå.⁷⁹ Slaget vid Latakia och Baltim är ur ett tidsperspektiv

---

⁷⁴ Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 259

⁷⁵ Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 259; Tzalel. *From ice-breaker to missile boat*, 117.

⁷⁶ Dupuy. *Elusive Victory*, 559; Holmberg. *Sjöoperativa lärdomar av Yom Kippur-kriget*, 14–15; Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 215-217.

⁷⁷ Rabinovich. From ”Futuristic Whimsy” to Naval Reality, 69-70, 73.

⁷⁸ Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 180, 182.

⁷⁹ Holmberg. *Sjöoperativa lärdomar av Yom Kippur-kriget*, 15; Rabinovich. From ”Futuristic Whimsy” to Naval Reality, 69-70.

korta och intensiva slag, dessutom sänks eller flyr de fartyg israelerna skjuter mot, således behöver ej fartygen förses med ny ammunition. **(AC2 och AC3 indikerad) (BA1, BA2, BB2 och BD1 indikerad) (BD2 IRRELEVANT)**

Det finns flera delar av kriget som tyder på att taktiska mål strävar mot de strategiska och även operativa mål. Ett strategiskt mål var att förneka egyptiska och syriska fartyg att bekämpa israeliska landbaserade anläggningar, detta sker heller inte efter slagen.⁸⁰ Efter slagen vid Latakia och Baltim rör sig motståndaren på defensivare sätt vilket möjliggör att israel kan bekämpa mål på land.⁸¹ **(AD1 indikerad) (BJ1 indikerad)**

Den israeliska flottan rör sig tillsammans och anfaller då de kommer innanför robotens räckvidd (porté). Med tanke på att israelernas robot utvecklas utifrån underrättelser om motståndarens förmåga, anses detta föranleda till israels möjlighet till kraftsamling, samt att med tanke på att israels motståndare agerar som de gör tycks de ej känna till israels förmåga, det vill säga att de lyckats dölja sin intention och agerande. **(AF1 och AF3 indikerad) (BF1 indikerad)**

Israelerna skapar en doktrin för hur de ska utföra sin robotstrid, som sedan är fundamental för deras ageranden i striden.⁸² I empirin står det ej beskrivet om hur doktrinen är utformad eller vad den innehåller. Däremot tränar israelerna efter styrande dokument i simulatorer. Samtidigt – som nämnt tidigare – agerar de i striden liksom de gjort i simulatorerna. Det innebär att styrande dokument och agerandet i striden stämmer överens med varandra. Kombinationen av simulatorövningarna och doktrinerna medför ett ryggmärgsbeteende, vilket gör att de kan fatta snabba beslut i striden och ges möjlighet för att ta initiativ eftersom de vet hur de ska agera i striden. Initiativet som tas i striden tyder på att de anpassar sig efter rådande situation vilket både Hughes och Till förespråkar. **(AB1, AB2, AB3 och AB4 indikerad) (BG1 och BI1 indikerad)**

4.2.2 Enskild analys

För att besvara frågan om Israel nyttjar rörelse i närheten av land bör egyptiernas taktik kortfattat förklaras; deras taktik eftersträvade att låta den israeliska flottan komma så nära land

---

⁸⁰ Dupuy. *Elusive Victory*, 561–562.

⁸¹ Dupuy. *Elusive Victory*, 559; Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 265.

⁸² Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 179.

att kustartilleri samt flyg skulle kunna agera mot dem.⁸³ Detta undviker Israelerna genom att röra sig i så pass stort avstånd att land och flyg ej kan nå dem. Det finns samtidigt bevis att de var medvetna om motståndarens räckvidder, då Barkai i slaget vid Baltim ger order till ett fartyg som jagar ett flyende fartyg att vända om. Detta på grund av att det egyptiska kustartilleriet ej skall nå dem.⁸⁴ **(AE1 indikerad)**

Under båda slagen kraftsamlar israelerna med flygvapnets helikoptrar som verkar mot egyptiernas kustartilleri.⁸⁵ De var som nämnt tidigare medvetna om egyptiernas förmåga nära land. **(AE2 indikerad)**

Under striden är det fartygen som spanar med radar samt med understöd av övervakning via luftdimensionen.⁸⁶ Hughes tycks vara ute efter vilka som har en välutformad plan, det är därför rimligt att ställa sig frågan vad Hughes menar med en välutformad plan. I detta fall kommer det tolkas som att en välutformad plan är kombinationen av taktik och utfallet av striden som utgör om det är välutformad plan eller ej. Då israel slår ut alla motståndarens enheter vid båda slagen, detta på grund av deras taktik, koordinering av övervakning av flera stridskrafter och deras tekniska överlägsenhet, kommer det tolkas som en välutformad plan. **(AF2 indikerad)**

I båda slagen rör sig båda parter offensivt snarare än defensivt. Det beskrivs som att de båda rusar mot varandra.⁸⁷ Det innebär för denna studie att den israeliska flottan agerar som Hughes förespråkar, att agera offensivt. **(AF4 indikerad)**

Empirin påvisar att det vid flera tillfällen sker tydlig kommunikation, vid båda slagen.⁸⁸ Officerarna ger tydliga kommandon som anses svåra att misstolkas. **(BC3 indikerad)**

---

⁸³ Holmberg. Sjöstriderna under Oktoberkriget – sett ur egyptiskt perspektiv, 25.

⁸⁴ Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 261.

⁸⁵ Dupuy, *Elusive Victory*, 562-563; Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 219.

⁸⁶ Dupuy. *Elusive Victory*, 559; Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 215-217.

⁸⁷ Holmberg. Sjöoperativa lärdomar av Yom Kippur-kriget, 17; Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 258.

⁸⁸ Rabinovich. From "Futuristic Whimsy" to Naval Reality, 72-74; Rabinovich. *The boats of Cherbourg*, 211-220.

4.3 Resultat

För att teoriernas framgångsfaktorer skall anses som fullt ut identifierat i fallet, behöver samtliga indikatorer för framgångsfaktorn identifieras i den empiri som undersökts. Om till exempel en av två indikatorer identifieras, anses framgångsfaktorn delvis ha identifierats. Om ingen av framgångsfaktorn indikatorer identifieras i fallen, anses framgångsfaktorn ej ha identifierats.

Hughes teori		Tills teori	
Framgångsfaktorer	Antal indikatorer indikerade i Yom Kippur-kriget 1973.	Framgångsfaktorer	Antal indikatorer indikerade i Yom Kippur-kriget 1973.
Människor betyder mest	4 av 4	Strategisk design	2 av 2
Doktrinen är taktikens lim	4 av 4	Teknologisk överlägsenhet	2 av 2
Taktikkunskap, utvinns genom kunskap om teknologin	3 av 3	Befäl och ledarskap	3 av 3
Huvudsyftet finns på land	1 av 1	Organisatorisk effektivitet och logistik	1 av 2
Ett fartyg är dårligt att slåss mot fort	2 av 2	Träning	1 av 1
Skjut effektivt först	4 av 4	Underrättelse	1 av 1
		Operationer som koncept	1 av 1
		Stridsanpassning	1 av 2
		Rörlighet	2 av 2
		Eldkraft	2 av 2
		Uthållighet	1 av 1

Matris 3 – Resultatmatris

Resultatet visar att samtliga indikatorer tillhörande respektive framgångsfaktor för Hughes teori indikerats i Yom Kippur-kriget, samt att två indikatorer för Tills teori inte identifieras eller anses relevanta. Resultatet diskuteras vidare i kapitel fem.

5 Avslutning

I detta kapitel besvaras forskningsfrågan, följande av en resultat- och metoddiskussion. Till sist diskuteras arbetets bidrag till yrkesutövningen samt förslag till vidare forskning.

5.1 Forskningsfrågans besvarande

Forskningsfrågan: *”Vilka framgångsfaktorer från Hughes teori och Tills teori kan identifieras i Israels sjökrigföring, inklusive sjömilitära förberedelser, mot Egypten och Syrien innan och under Yom Kippur-kriget 1973?”*

Svar: Framgångsfaktorer som fullt ut identifierats:

Hughes teori:

- * Människor betyder mest
- * Doktrinen är taktikens lim
- * Taktikkunskap, utvinns genom kunskap om teknologin
- * Huvudsyftet finns på land
- * Ett fartyg är dåraktigt att slåss mot fort
- * Skjut effektivt först

Tills teori:

- * Strategisk design
- * Teknologisk överlägsenhet
- * Befäl och ledarskap
- * Träning
- * Underrättelse
- * Operationer som koncept
- * Rörlighet
- * Eldkraft
- * Uthållighet

Framgångsfaktorer som delvis identifierats:

Tills teori:

- * Organisatorisk effektivitet och logistik
- * Stridsanpassning

Svaret visar att samtliga framgångsfaktorer för Hughes teori fullt ut identifierats, och att nio av elva för Tills teori fullt ut identifierats. Två framgångsfaktorer visar sig delvis identifieras. Svaret diskuteras i nästa avsnitt.

5.2 Diskussion

5.2.1 Resultatdiskussion

De delvis identifierade framgångsfaktorerna betydelse för arbetet är att Tills förklaringskraft kan ifrågasättas. Indikatorn ”*BD2 – Förses vapensystem med ammunition i striden?*” blir i valt fall irrelevant. Detta på grund av att israeliska styrkor ej är i behov av mer ammunition under striden. Det framgår heller inte i empirin hur Israel använder försörjningskedjan, om det finns förråd med ammunition som är lättillgängligt för enheterna eller antal robotar som finns att tillgå. Det kan tänkas att information om dåvarande förråds positioner är sekretessbelagt om det även används i nutid. Vilket Israel av förklarliga skäl inte vill avslöja. Denna indikatorns påverkan på Tills teoris förklaringskraft anses av författaren vara låg, det innebär att fler studier behöver göras för att kunna generalisera denna slutsats. Indikator ”*BH2 – Sker det fysisk spaning?*” kan däremot påverka förklaringskraften negativt. Detta på grund av att den ej kan stödjas av empirin. Det kan vara så att indikatorn i modern tid med dagens teknik helt har tappat sin förklaringskraft. Lättillgänglig och relativt billig radarteologi som kan upptäcka enheter på betydligt längre avstånd bör för försvarsmakter vara av större intresse än att förlita sig på det mänskliga ögat. Det är samtidigt författarens uppfattning att det även är så försvarsmakter tänker, åtminstone den svenska flottan. Det bör dock tilläggas att denna indikator påverkar endast den framgångsfaktor den tillhör förklaringskraft. De andra framgångsfaktorerna för Tills teori anses stärkas, med det empiriska underlaget som presenterats i analysen, även Hughes framgångsfaktorer och tillhörande indikatorer. Då de identifierats i empirin, stärker det Hughes teoris förklaringskraft på detta fall. Även om resultat visar detta är det problematiskt att konstatera att resultatet kan generaliseras, det krävs som nämnt tidigare fler studier för att kunna göra detta. Till sist bör det nämnas att teorierna eventuellt kan stärka varandra då de efter operationaliseringen visade sig vara lika varandra.

Härvid knyts arbetet tillbaks till arbetets syfte och därefter arbetets problem. Det vetenskapliga syftet var att ”...*bidra till den rådande bristen på empiriskt underlag för teorierna*”, för att styrka eller försvaga teoriernas förklaringskraft på modern sjökrigföring. Detta omhändertas i ovanstående stycke och behöver ej diskuteras mer. Det andra syftet med uppsatsen var att pröva om Tills teori kan studeras ur ett holistiskt perspektiv. Efter analysen konstaterar författaren att det är möjligt eftersom det är det, som gjorts i detta arbete, genom att studera flera fartyg och slag samtidigt. Det primära utomvetenskapliga problemet och syftet med arbetet var att med hjälp av prövandet av teorierna, bidra till om framgångsfaktorerna kan inkorporeras i doktriner

eller ej. Författaren anser att arbetet bidragit till detta, dock krävs mer empiriskt underlag för att säkerställa att det är möjligt. Inkorporerandet ska enligt författaren ses som ett stort pussel, där detta arbete möjligen kan representeras som en tillhörande pusselbit.

5.2.2 Metoddiskussion

Användningen av metoden kvalitativ textanalys var lämplig, särskilt då materialet var i behov av triangulering. Metoden möjliggjorde att materialet kunde studeras på djupet, vilket krävdes för att uttolka indikatorerna. Samtidigt gav metoden ett nödvändigt brett perspektiv på empirin vilket också var nödvändigt för att identifiera indikatorerna i det empiriska underlaget. En slutsats för författaren är att alternativa metoder ej hade varit fördelaktigare för arbetet, eftersom analysens resultat var okomplicerat att knyta tillbaka till arbetets problem och syfte, samt att metoden gav ett för författaren ordentligt svar på forskningsfrågan. Det ordentliga svaret medför att slutsatser kan dras ifrån resultatet.

Den största nackdelen med metoden är att författaren omöjligen kan konstatera om den lyckats utesluta subjektiva tolkningar av empirin. Författaren anser att det tydliga analysverktyget gav minimalt utrymme för detta, men att det ej kan konstateras. Val av ett fall betyder för arbetet att större noggrannhet kunde hållas, vilket också kan tänkas utesluta subjektiva tolkningar och djupare förståelse för empirin. Den djupare förståelsen för empirin medför att arbetets generaliserbarhet kompromissas, det innebär att flera studier behöver göras för att kunna generalisera detta arbetets resultat.

5.3 Bidrag till yrkesutövningen

Detta arbete bidrar till yrkesutövningen med att teorierna som prövats har en förklaringskraft på det moderna sjöslaget som analyserats. Det innebär att framgångsfaktorerna kan tänkas användas i eventuella planer för operationer till havs. Framgångsfaktorerna kan också användas som stöd för ledaren i striden, då arbetet eventuellt bidrar ledaren med vetskap om vad som tidigare fungerat i sjöslag. Framgångsfaktorerna har i detta arbete ökat sin möjlighet att inkorporeras i doktriner eller styrande dokument för hur flottor bör användas. Om detta görs bör de dock inte beskrivas för noggrant då dina egna ageranden blir förutsägbara för motståndaren. De bör heller inte presenteras för vagt, då framgångsfaktorerna för den praktiska

utövaren blir svåra att utnyttja. Vilket både Hughes samt, Ångström och Widén tidigare i uppsatsen diskuterar (se avsnitt 3.1.2 samt 1.1)

5.4 Förslag till vidare forskning

Författaren föreslår att Hughes och Tills teorier prövas mot fler moderna fall. Detta kan bidra till ökad generaliserbarhet. Vid fler prövanden av teorierna kan eventuella slutsatser dras huruvida vilka framgångsfaktorer som kan anses viktigast för sjökrigföring.

Ett alternativt förslag är att genom en teoriutvecklande ansats bidra med nya teorier om hur flottor bör användas. Förslaget är då att använda sig av detta arbetets valda teorier och komplettera med ytterligare en sjökrigsteori. Den skapta teorin kan studeras på både moderna och äldre fall, vilket skulle kunna påvisa om den skapta teorin har förklaringskraft både för modern och klassisk sjökrigföring.

Studera likheterna och olikheterna i Hughes teori och Tills teori är också av intresse för krigsvetenskapen. En studie skulle kunna påvisa om deras likheter är rimliga eller orimliga eller om deras likheter enskilt kan användas för att nå framgång.

Till sist föreslås prövning av andra teorier mot samma fall. Antingen andra sjömakts teorier, alternativt luftmakts teorier för att se om dessa på sjökrigföring har förklaringsförmåga. Det kan enligt författaren vara riskabelt att låsa sina studier till en specifik stridskraft. Dessutom som nämnt i tidigare forskning är det viktigt att systematiskt komma fram till vad som skall inkorporeras i doktriner.

Litteratur och referensförteckning

Litteraturböcker

Dupuy, Trevor N. *Elusive victory: The Arab-Israeli wars, 1947-1974*. London: Macdonald & Jane's, 1978.

Ekengren, Ann-Marie, och Hinnfors, Jonas. *Uppsatshandbok: hur du lyckas med din uppsats*. Lund: Studentlitteratur, 2006.

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Towns, Ann och Wängnerud, Lena. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. Uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017.

Hughes, Wayne P. *Fleet Tactics And Coastal Combat*. 2. Uppl. New York: Naval Institute Press, 2014.

Johannessen, Asbjørn, Tuft, Per Arne och Johansson, Geije. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber, 2003.

Rabinovich, Abraham. *The boats of Cherbourg*. New York: Seaver Books, 1988.

Till, Geoffrey. *Understanding victory: naval operations from Trafalgar to the Falklands*. Santa Barbara, California: Praeger, 2014.

Tzalel, Moshe. *From ice-breaker to missile boat: the evolution of Israel's naval strategy*. Contributions in military studies. Westport, Connecticut: Greenwood Press, 2000.

Widén, Jerker och Ångström, Jan. *Militärteorins grunder*. Stockholm: Försvarsmakten, 2005.

Artiklar och övriga dokument

Glenn, Russell W. No More Principles of War?. *Parameters*. Vol. 28, nr. 1, 1998: 48-66.

Heller, Christian H. The Impact of Insignificance: Naval Developments from the Yom Kippur War. *Center for International Maritime Security*. 2019-02-19. <http://cimsec.org/the-impact-of-insignificance-naval-developments-from-the-yom-kippur-war/39666> (Hämtad 2019-03-14)

Holmberg, Cay. Sjöoperativa lärdomar av Yom Kippur-kriget. *Tidskrift i sjöväsendet*. Nr. 1, 1977: 11–21.

Holmberg, Cay. Sjöstriderna under oktoberkriget – sett ur egyptisk synvinkel. *Tidskrift i sjöväsendet*. Nr. 1, 1977: 22–28.

Høiback, Harald. The Anatomy of Doctrine and Ways to Keep It Fit. *Journal of Strategic Studies*. Vol. 39, nr. 2, 2016: 185–97. Doi: 10.1080/01402390.2015.1115037.

Høiback, Harald. What Is Doctrine? *Journal of Strategic Studies*. Vol 34, nr. 6, 2011): 879–900. Doi: 10.1080/01402390.2011.561104.

Lotten, Kristoffer. *DE SEX HÖRNSTENARNA – EN TEORIPRÖVANDE STUDIE*. Försvarshögskolan, 2018.

Rabinovich, Abraham. From "Futuristic Whimsy" to Naval Reality. *The U.S. Naval Institute on Naval Tactics*, Hughes, Wayne P. (red.), 62-75. Annapolis: Naval Institute Press, 2015.

Ångström, Jan och Widén, Jerker. Adopting a Recipe for Success: Modern Armed Forces and the Institutionalization of the Principles of War. *Comparative Strategy*. Vol. 31, nr. 3, 2012: 263–285. Doi: 10.1080/01495933.2012.692240

Ångström, Jan, och Widén, Jerker. Religion or Reason? Exploring Alternative Ways to Measure the Quality of Doctrine. *Journal of Strategic Studies*. Vol. 39, nr. 2, 2016: 198–212. Doi: 10.1080/01402390.2015.1115034.